

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۵۸/۸۲۳۰۴ مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۱۹ و پیرو نامه شماره ۱۰۲/۳۴۳۳۲ مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۲۷؛

طرح بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مصوب جلسه مورخ پانزدهم آبان ماه یکهزار و چهارصد و یک مجلس شورای اسلامی در جلسات متعدد شورای نگهبان مورد بحث و بررسی قرار گرفت که به شرح زیر اعلام نظر می گردد:

۱- در ماده ۱،

۱-۱ در بند (ح)، اطلاق تصویب ویژگی‌ها و شرایط تأسیس و فعالیت انواع مؤسسات اعتباری توسط هیأت عالی، مغایر اصول ۸۵ و ۱۳۸ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۲ بند (خ)، از آن جهت که مشخص نیست اصل صدور ضمانت‌نامه و گشایش اعتبارات اسنادی بر مبنای قوانین و مقررات انجام می‌گیرد یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۱-۳ در بند (ذ)، منظور از اشتغال به «سایر فعالیت‌های مرتبط» از حیث اینکه ارتباط مزبور مبتنی بر چه ضابطه‌ای و به چه میزانی است، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۱-۴ در بند (ر)، منظور از «اعمال نفوذ» ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۲- در ماده ۲،

۲-۱ بند (ب)، از جهت اینکه مشخص نشده است بانک مرکزی در مقابل چه مرجع یا مراجعی مکلف به «پاسخگویی» شده است، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۲-۲ در بند (ت)، منظور از «جلوگیری از تمرکز ثروت» از این جهت که صرفاً شامل جلوگیری از تمرکز ناعادلانه ثروت است یا جلوگیری از هرگونه تمرکز ثروت از اهداف این قانون دانسته شده است، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۳- در ماده ۳،

۳-۱ در بند (الف)، مفهوم «بانکداری اسلامی» با توجه به عدم درج تعریف آن در ماده ۱ این مصوبه، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۳-۲ در بند (ب)، با توجه به امکان بروز تعارض یا تزامم در اجرای اهداف مذکور، نسبت میان این اهداف ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۳-۳_ در جزء ۱ بند (ب)، منظور از «ثبات سطح عمومی قیمت‌ها» از این جهت که مشخص نیست مقصود ایستایی و جلوگیری از هرگونه افزایش است یا جلوگیری از نوسانات قیمت‌ها، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۴_ در ماده ۴،

۴-۱_ جزء ۱ بند (الف)، از این جهت که آیا منظور از «دستورالعمل‌های مورد نیاز» همان آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون است یا امر دیگری مقصود است ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۴-۲_ در جزء ۳ بند (الف)، عبارت «نظام پرداخت» در این جزء به جهت فقدان تعریف مشخص، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام از این موارد اظهارنظر خواهد شد.

۴-۳_ اجزاء مربوط به وظایف مذکور در بند (الف)، از حیث اینکه آیا مستلزم هزینه و منابع مالی جدید بوده یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۴-۴_ در جزء ۱۳ بند (الف)، منظور از مفاهیم «تأمین مالی مبتنی بر صورتحساب الکترونیکی» و «تأمین مالی تعهدی» با توجه به عدم وجود تعاریف قانونی برای آن‌ها، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۴-۵_ در جزء ۱۴ بند (الف)، منظور از مفاهیم «رمزپول» و «رمزارز» با توجه به عدم وجود تعاریف قانونی برای آن‌ها، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۴-۶_ جزء ۱۹ بند (الف)، درخصوص وظیفه ایفای نقش بانک مرکزی به عنوان بانکدار مؤسسات اعتباری، از این حیث که این عبارت مفید حصر بوده و این مؤسسات امکان افتتاح حساب نزد سایر مؤسسات اعتباری را دارند یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۴-۷_ در اجزاء ۲۰ و ۲۳ بند (الف)، مقصود از «نظارت» مذکور و حدود آن ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۴-۸_ در جزء ۲۱ بند (الف)، مقصود از «ذخایر بین‌المللی کشور» ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۴-۹_ جزء ۱۰ بند (ب) و تبصره ۱ این ماده، مبنیاً بر ابهام مذکور در جزء ۱۴ بند (الف) ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۴-۱۰_ در تبصره ۱، اطلاق اعطای صلاحیت تصمیم‌گیری مذکور، نسبت به مواردی که دارای ماهیت تقنینی است، مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

۱۱-۴ در تبصره ۲، با توجه به امتیاز و حق پیش‌بینی شده برای سهام بانک مرکزی، اختیارات و حقوق دیگر سهامداران مذکور که به هر میزان سهامدار آن شرکت‌ها هستند، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۵- در ماده ۶،

۱-۵ جزء ۴ بند (الف)، به جهت عدم ذکر شرایط اسلام، ایمان، وثاقت و امانت، خلاف شرع شناخته شد.

۲-۵ جزء ۴ بند (ب)، از این جهت که تصویب و تفریح بودجه بانک مرکزی توسط مجمع عمومی، با رعایت اصول ۵۲ و ۵۵ قانون اساسی است یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۶- در ماده ۷،

۱-۶ نسبت میان شرط مذکور در تبصره بند (الف) و شرایط مذکور در بند (ب) درخصوص رئیس کل، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۲-۶ در اجزاء ۴ و ۵ بند (الف)، اضافه شدن چهار نفر کارشناس مذکور به ترکیب هیأت عالی و همچنین شرایط مذکور در بند (ج) این ماده، با توجه به بار مالی ایجادشده، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

۳-۶ در جزء ۴ بند (ح)، مقصود از «تخلفات مالی» و دامنه آن ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۴-۶ در جزء ۴ بند (ح)، اطلاق محکومیت کیفری نسبت به محکومیت‌های غیرمؤثر، مغایر بند ۱۰ اصل سوم قانون اساسی شناخته شد.

۵-۶ بند (ح) به جهت عدم ذکر شروط اسلام، وثاقت و امانت درخصوص اعضای مذکور، خلاف شرع شناخته شد.

۶-۶ ارتباط میان متن سوگندنامه مذکور در بند (خ) و تبصره این بند ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۷- در ماده ۸،

۱-۷ «سیاست‌های پولی، ارزی و اعتباری» مذکور در بند ۱ از حیث اینکه با رعایت سیاست‌های کلی نظام است یا خیر ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

- ۷-۲_ منظور از «دستورالعمل» در بند ۴، از این جهت که شامل آیین‌نامه نیز می‌شود یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.
- ۷-۳_ بند ۵، از حیث عدم تعیین ضابطه مشخص برای «صدور، تعلیق، تمدید و لغو مجوز تأسیس و فعالیت مؤسسات اعتباری» ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.
- ۷-۴_ بند ۱۲، از جهت مشخص نبودن ضابطه تعیین نرخ کارمزد مذکور ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.
- ۷-۵_ بند ۱۷، به جهت مشخص نبودن ضابطه و حدود «نگهداری و نقل و انتقال اسکناس، مسکوک و ابزارهای پرداخت مشابه و واریز یا برداشت نقدی از طریق مؤسسات اعتباری» ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.
- ۷-۶_ در بند ۱۸، «سیاست‌های پولی، ارزی و اعتباری» مبنیاً بر ابهام مذکور در بند ۱ این ماده ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.
- ۸_ استفاده از واژه غیرفارسی «کمیته» در ماده ۱۲ و مواد متعدد دیگر مصوبه، مغایر اصل ۱۵ قانون اساسی شناخته شد.
- ۹_ در ماده ۱۳،
- ۹-۱_ اجزاء ۶ و ۷ بند (الف)، به جهت عدم ذکر شروط اسلام، وثاقت و امانت خلاف شرع شناخته شد.
- ۹-۲_ جزء ۶ بند (الف)، به جهت پیش‌بینی انتخاب یکی از سه خبره اقتصادی عضو کمیته سیاست‌گذاری پولی و ارزی توسط رؤسای اتاق‌های بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، تعاون ایران و اصناف ایران، مغایر اصل ۶۰ قانون اساسی شناخته شد.
- ۱۰_ در ماده ۱۴،
- ۱۰-۱_ جزء ۶ بند (الف)، به جهت پیش‌بینی انتخاب یکی از سه حقوقدان عضو کمیته تنظیم‌گری و نظارت بانکی توسط دادستان کل کشور، مغایر اصل ۶۰ قانون اساسی شناخته شد.
- ۱۰-۲_ در جزء ۶ بند (الف)، عدم ذکر شروط اسلام، وثاقت و امانت خلاف شرع شناخته شد.
- ۱۱_ در ماده ۱۵، عدم ذکر شرط وثاقت و امانت درخصوص «قائم مقام رئیس کل» خلاف شرع شناخته شد.

۱۲- در ماده ۱۶،

۱۲-۱- از جهت مشخص نبودن اشخاص و نهادهایی که رئیس کل بانک مرکزی نسبت به آنها پاسخگو خواهد بود، واجد ابهام است؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۱۲-۲- تبصره ۱، از این جهت که با تفویض اختیارات توسط رئیس کل، آیا رئیس کل کماکان نسبت به وظایف تفویض شده، مسئولیت خواهد داشت یا در صورت تفویض، از او رفع مسئولیت می‌شود، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۱۳- در ماده ۱۷،

۱۳-۱- عدم ذکر شروط اسلام، وثاقت و امانت درخصوص اعضای هیئت نظار خلاف شرع شناخته شد.

۱۳-۲- در بند (ت)، موظف کردن نمایندگان ناظر مجلس در مجمع عمومی بانک مرکزی به ارائه گزارش، مغایر اصل ۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

۱۴- در ماده ۱۸،

۱۴-۱- اجزاء ۴ و ۵ بند (الف)، به جهت عدم ذکر شروط وثاقت و امانت، خلاف شرع شناخته شد.
۱۴-۲- بند (ج)، به جهت اینکه مشخص نیست منظور از «نظر مشهور»، نظر مشهور قداما است یا فقهی معاصر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۱۴-۳- بند (ج)، از این جهت که مشخص نیست مصوبات هیأت عالی و کمیته‌های ذیل آن و همچنین مواردی که توسط رئیس کل به شورای فقهی ارجاع می‌شود، در حین بررسی در شورای مذکور موقوف‌الاجرا می‌شوند یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۱۴-۴- بند (ج)، به جهت عدم تعیین تکلیف درخصوص امکان تمدید محدودیت پانزده روزه بررسی شورای فقهی در موارد ضروری، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۱۴-۵- بند (ج)، به جهت ایجاد دبیرخانه برای شورای فقهی که واجد بار مالی است، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

۱۴-۶- در بند (ذ)، اطلاق تفویض تصویب «چگونگی نظارت فقهی شورا بر اشخاص تحت نظارت» به شورای فقهی، مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

۱۴-۷- اطلاق بند (ر)، نسبت به موضوعاتی که انتشار آنها مستلزم عدم رعایت حریم خصوصی و مسائل امنیتی است، مغایر بند ۱۰ اصل سوم قانون اساسی شناخته شد.

۱۵- در ماده ۱۹ ،

۱۵-۱ بند (الف)، به جهت اطلاق واگذاری «وضع قواعد» در حوزه نظارت بر عملیات اشخاص تحت نظارت به بانک مرکزی، مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

۱۵-۲ در بند (الف)، تکلیف بانک مرکزی به ایجاد یا توسعه سامانه‌های حاکمیتی به منظور انجام نظارت‌های مذکور، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

۱۶- در ماده ۲۰ ،

۱۶-۱ در بند (ب)، مقصود از عبارت «فهرست تعاریف» ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۱۶-۲ در بند (پ)، مقصود از «مسئولیت تضامنی» اشخاص مذکور ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

۱۶-۳ بند (ج) اطلاق واگذاری تعیین تعریف و مصادیق «ذی نفع واحد» به مصوبه هیأت عالی، مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

۱۷- در ماده ۲۲ ،

۱۷-۱ ایجاد هیأت‌های انتظامی بدوی و تجدیدنظر، با توجه به گسترش تعداد، ترکیب و همچنین دامنه صلاحیت و تشکیلات آن‌ها، منجر به ایجاد بار مالی خواهد شد فلذا مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

۱۷-۲ در صدر ماده، مقصود از «دستورات بانک مرکزی» و نسبت آن با دستورالعمل و بخشنامه ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۱۷-۳ جزء ۱ بند (الف) و جزء ۱ بند (ب) به جهت مشخص نبودن تأثیر مشورت با رئیس کل، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

۱۷-۴ جزء ۲ بند (الف) و جزء ۲ بند (ب)، به جهت عدم ذکر شرط وثاقت و امانت درخصوص «کارشناسان خیره بانکی»، خلاف شرع شناخته شد.

۱۷-۵ جزء ۱ بند (ب)، از این جهت که «تجربه» صرفاً شامل سابقه صدور حکم در دادگاه است یا شامل سایر فعالیت‌های قضایی مانند بازپرسی و... نیز می‌شود، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۱۷-۶ بندهای (الف) و (ب)، از این جهت که چنانچه قاضی با شرایط مذکور وجود نداشت، تکلیف چیست، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۱۷-۷_ در بند (ج)، فرآیند تصمیم‌گیری در هیأت‌های مذکور از این جهت که مقصود از انشاء رأی آن است که صدور رأی برعهده قاضی است یا قاضی بر مبنای نظر اکثریت رأی را انشاء می‌کند ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

۱۷-۸_ بند (ج)، از آنجا که روشن نیست در صورتی که عدم حضور مشتکی‌عنه با عذر موجه باشد، آیا صدور رأی برای هیأت‌های مذکور ممنوع است یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

۱۷-۹_ بند (ج)، مبنی بر ابهام مذکور در بند (ج)، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

۱۷-۱۰_ بند (ج)، به این جهت که روشن نیست منظور از «رأی غیابی» همان اصطلاح رایج در قوانین آیین دادرسی با تمام احکام و آثار مربوطه است یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

۱۷-۱۱_ در بند (ح)، منظور از عبارت «کانون بانک‌ها» به دلیل فقدان تعریف مشخص، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

۱۷-۱۲_ در بند (د)، اطلاق سازوکار عزل قضات عضو هیأت‌های مذکور مبنی بر پیشنهاد رئیس کل و تأیید رئیس قوه قضائیه، مغایر بند ۳ اصل ۱۵۸ قانون اساسی شناخته شد.

۱۷-۱۳_ ترتیبات و آیین رسیدگی در هیأت‌های انتظامی بدوی و تجدیدنظر، از جهت قوانین و مقررات حاکم ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

۱۷-۱۴_ در بند (ر)، عدم امکان رسیدگی به آرای قطعی هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر مذکور، در مراجع قضایی، مغایر با اصول ۳۴، ۱۵۶، ۱۵۹ و ۱۷۳ و نیز خلاف شرع شناخته شد.
 ۱۸_ در ماده ۲۳،

۱۸-۱_ در جزء ۱ بند (الف)، مقصود از «دستورات بانک مرکزی» و نسبت آن با دستورالعمل و بخشنامه ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

۱۸-۲_ در جزء ۱ بند (الف)، مقصود از عبارت «هرگونه تلاش برای بی‌اثر کردن آن‌ها» ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

۱۸-۳_ جزء ۵ بند (الف)، از این جهت که روشن نیست اقداماتی که منافع مشتریان و یا ثبات، ایمنی و سلامت مالی اشخاص مذکور، را به مخاطره می‌اندازد، شامل چه اقداماتی خواهد بود و بر اساس چه ضابطه‌ای این اقدامات قابل تشخیص هستند، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

۱۸_۴_ در بندهای ۸، ۱۲ و ۱۳، با توجه به مجرمانه بودن عناوین مذکور، نسبت رسیدگی به آن‌ها در هیأت‌های انتظامی با قوانین و مقررات جزایی موجود، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۱۸_۵_ نسبت جزء ۱۰ بند (الف)، با «قانون نحوه انتصاب اشخاص در مشاغل حساس» ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۱۸_۶_ جزء ۱۶ بند (الف)، مبنیاً بر ابهام مذکور در بند ۱۲ ماده ۸ دارای ابهام است؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۱۸_۷_ در جزء ۲ بند (ب)، نسبت میان «تعلیق» و «سلب صلاحیت» ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۱۸_۸_ اجزاء ۶ و ۹ بند (ب)، از جهت عدم تعیین معیار و بازه زمانی منع، تعلیق و محدودیت، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

۱۸_۹_ در جزء ۱۰ بند (ب)، وجه تشبیهی «الزام رئیس کل به نصب هیأت سرپرستی موقت یا گزیر درخصوص مؤسسه اعتباری متخلف»، با توجه به سازوکارها و شرایط پیش‌بینی شده برای آن‌ها در مواد مختلف این مصوبه، از جمله در ماده ۳۰، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۱۹_ در ماده ۲۴،

۱۹_۱_ نسبت جزء ۱ بند (الف)، با جزء ۹ بند (ب) ماده ۲۳، درخصوص تعلیق و لغو مجوز ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۱۹_۲_ جزء ۱ بند (الف)، مبنیاً بر ابهام مذکور در بند ۵ ماده ۸، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۱۹_۳_ در جزء ۲ بند (الف)، شرایط و ضوابط نظارت حضوری ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۱۹_۴_ در جزء ۵ بند (الف) منظور از «فرآیند بازسازی مؤسسات اعتباری» به جهت عدم وجود تعریف قانونی و عدم ذکر آن در سایر مواد مصوبه، واجد ابهام است؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۲۰_ در ماده ۲۵، تبصره ۲ مبنیاً بر ایراد مذکور در بند (ر) ماده ۲۲، مغایر با اصول ۳۴، ۱۵۶، ۱۵۹ و

۱۷۳ قانون اساسی و همچنین خلاف شرع شناخته شد.

۲۱- در ماده ۲۷، منظور از عبارت «مخاطره برای ثبات و سلامت شبکه بانکی کشوری» ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۲۲- در ماده ۲۸،

۲۲-۱ عبارت «وضعیت نامناسب» به جهت عدم تعیین ضابطه و تعریف روشن واجد ابهام است؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۲۲-۲ بند ۳، از حیث وجود تعریف قانونی برای عبارت «حدود ذخیره مطالبات غیرجاری» ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۲۳- در ماده ۲۹،

۲۳-۱ از این جهت که در مواردی که ارائه برنامه اصلاحی ساده‌تر از برخی اقدامات پیشگیرانه باشد، همچنان اقدامات پیشگیرانه تقدم دارد یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۲۳-۲ بند ۹، به سبب واگذاری تعیین سایر اقدامات به کمیته تنظیم‌گری و نظارت مغایر با اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

۲۳-۳ اطلاق تبصره ۱، به جهت وضع معافیت مالیاتی جدید، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

۲۳-۴ تبصره ۲، به جهت تکلیف دولت به افزایش سرمایه مؤسسات اعتباری در شرایط مذکور، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

۲۳-۵ تبصره ۲، از این جهت که آیا مقصود از صرف سود خالص بانک مرکزی در افزایش سرمایه مؤسسات اعتباری، سهامدارشدن بانک مرکزی است یا خیر، واجد ابهام است؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۲۴- در ماده ۳۰، بندهای ۶ و ۷، به جهت عدم ذکر شرط وثاقت و امانت درخصوص اعضای «هیأت سرپرستی» و «هیأت اجرای‌گزیر»، خلاف شرع شناخته شد.

۲۵- در ماده ۳۱،

۲۵-۱ تبصره جزء ۲ بند (الف)، از این جهت که آیا درخواست ابطال قراردادهای مذکور، منوط به احراز برخی عناوین جزایی در جزء ۲ است یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۲۵-۲ در تبصره جزء ۲ و تبصره جزء ۳ بند (الف)، اطلاق رسیدگی خارج از نوبت در مصادیقی که مورد اهم لازم‌الرعايه وجود دارد، خلاف موازین شرع شناخته شد.

۳-۲۵_ جزء ۱ بند (ب)، از این جهت که مشخص نیست تعلیق حق برداشت مذکور بر اساس چه ضوابطی و برای چه مدتی صورت خواهد گرفت، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۴-۲۵_ جزء ۳ بند (ب)، از این جهت که خاتمه دادن به خدمت کارکنان با رعایت قوانین اداری و استخدامی است یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۵-۲۵_ جزء ۴ بند (ب) و تبصره آن، از این جهت که به کارگیری اشخاص مذکور با رعایت قوانین و مقررات از جمله احراز شرط وثاقت و امانت خواهد بود یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۶-۲۵_ تبصره جزء ۴ بند (ب)، از این جهت که استخدام دائمی افراد در مؤسسه اعتباری با رعایت ضرورت و مصالح لازمه خواهد بود یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۲۶_ در ماده ۳۲،

۱-۲۶_ در بندهای (پ) و (ث)، حکم به تأمین کسری مذکور و اطلاق جبران خسارات وارده توسط بانک مرکزی، از جهت ایجاد بار مالی برای دولت، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

۲-۲۶_ حکم مذکور در بند (پ)، از این جهت که در صورت تأمین کسری هزینه‌های سرپرستی مؤسسه اعتباری توسط بانک مرکزی، آیا امکان رجوع به مؤسسه اعتباری وجود دارد یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۳-۲۶_ بند (پ)، از این جهت که آیا منابع مؤسسه اعتباری که هزینه‌های مرتبط با سرپرستی از آن محل تأمین می‌شود، شامل منابعی مانند موقوفات نیز می‌شود یا خیر، واجد ابهام است؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۴-۲۶_ در بند (ت)، اطلاق محدود کردن شکایت به طرفیت «بانک مرکزی»، مغایر اصل ۳۴ قانون اساسی و خلاف شرع شناخته شد.

۵-۲۶_ در بند (ت)، اطلاق موکول کردن تظلم‌خواهی، به «تشخیص دادستان کل کشور»، مغایر با بند ۱۰ اصل سوم و اصول ۳۴، ۱۵۶ و ۱۷۳ قانون اساسی شناخته شد.

۶-۲۶_ در بند (ث)، اطلاق حکم عدم امکان ملغی‌الاثربا یا باطل شدن اقدامات هیأت سرپرستی نسبت به موارد تخلف از قانون و موازین شرعی، مغایر بند ۱۰ اصل سوم و اصول ۱۵۶ و ۱۷۳ قانون اساسی و خلاف شرع شناخته شد.

۲۷_ ماده ۳۳، به جهت مشخص نبودن ضوابط و حدود فعالیت‌های قابل انجام در قالب گزیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۲۸- در ماده ۳۴،

۲۸-۱- عدم تعیین تکلیف نسبت به مواردی که مواعد رسیدگی سه و هفت روزه در آنها کافی نیست، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۲۸-۲- مهلت زمانی اعتراض برای اشخاص ثالث، واجد ابهام است؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۲۸-۳- اطلاق عدم امکان اعتراض به مصوبه هیأت عالی در مراجع قضایی، مغایر اصول ۳۴، ۱۵۶، ۱۵۹ و ۱۷۳ قانون اساسی و خلاف شرع شناخته شد.

۲۹- در ماده ۳۵،

۲۹-۱- ایجاد هیأت‌های رسیدگی به اختلافات بانکی و سازوکار اجرایی آن، به جهت ایجاد بار مالی برای دولت، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

۲۹-۲- نسبت میان حکم مذکور در بند (الف)، با ماده (۳۶) «قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران» مصوب ۱۳۸۴/۹/۱ واجد ابهام است؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۲۹-۳- بندهای (ب) و (پ)، به جهت عدم ذکر شرط وثاقت و امانت در خصوص کارشناسان مذکور، خلاف شرع شناخته شد.

۲۹-۴- بند (ت)، به جهت واگذاری تصویب شرایط و نحوه به‌کارگیری کارشناسان متخصص در حقوق بانکی به هیأت عالی، مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

۲۹-۵- در بند (ث)، اطلاق عدم امکان رسیدگی به آرای قطعی هیأت‌های رسیدگی به اختلافات بانکی در مراجع قضایی و غیرقضایی مذکور، مغایر اصول ۳۴، ۱۵۶، ۱۵۹ و ۱۶۱ قانون اساسی و خلاف شرع شناخته شد.

۲۹-۶- بند (د)، به جهت مشخص نبودن مقصود از عبارت «قوانین مربوط» ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۲۹-۷- حکم بند (ذ)، در خصوص ارجاع پرونده‌های در حال رسیدگی در مراجع قضایی دیگر به هیأت رسیدگی به اختلافات بانکی صرفاً با درخواست یکی از طرف‌های دعوی، مغایر بند ۱۰ اصل سوم قانون اساسی شناخته شد.

۲۹-۸- بند (ذ)، به جهت آنکه آیا مقصود از «حکم نهایی»، حکم قطعی است یا خیر، واجد ابهام است؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۳۰- ماده ۳۶، از حیث امکان شکایت اشخاص دیگر غیر از بانک مرکزی در خصوص جرائم موضوع این قانون و دیگر قوانین نزد دادسرای مذکور ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۳۱- در ماده ۳۷،

۳۱-۱- جرم‌انگاری مذکور در این ماده از حیث اینکه آیا شامل صندوق‌های قرض‌الحسنه کوچک از جمله صندوق‌های خانوادگی نیز می‌شود یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۳۱-۲- در جزء ۱ بند (پ)، مقصود از «وجوه دریافتی» و حدود مصادیق آن (مانند سپرده یا عوض معاملات)، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۳۱-۳- در اجزاء ۱ و ۲ بند (پ)، عنوان «مردم» از جهت اینکه آیا شامل اشخاص حقوقی نیز می‌شود یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۳۱-۴- در جزء ۲ بند (پ)، مقصود از «جرائم اقتصادی» واجد ابهام بوده و نسبت آن با جرایم پولی و بانکی مذکور در این طرح روشن نیست؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۳۱-۵- در جزء ۲ بند (پ)، مقصود از «کل اموال شخص حقوقی» و «اموال متعلق به مردم» از حیث اینکه آیا شامل آورده سهامداران یا سپرده‌های اشخاص می‌شود یا خیر، دارای ابهام است؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۳۱-۶- در بند (ت)، اطلاق رسیدگی خارج از نوبت در مصادیقی که مورد اهم لازم‌الرعايه وجود دارد، خلاف موازین شرع شناخته شد.

۳۱-۷- در بند (ت)، منظور از قید «مستقیماً» در رسیدگی شعب مذکور، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۳۲- در ماده ۳۸،

۳۲-۱- عموم ممنوعیت ارائه و اعطای هرگونه خدمات و پروانه فعالیت، به جهت آنکه آیا منظور خدمت و فعالیت‌های مرتبط بوده یا شامل خدمت و فعالیت‌های غیرمرتبط نیز می‌شود، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۳۲-۲- مجازات مذکور در این ماده به جهت برابری یا شدت آن نسبت به مجازات مذکور در ماده ۳۷ برای مرتکبان آن، از حیث عدم تناسب جرم و مجازات، مغایر با بند ۱۴ اصل سوم قانون اساسی شناخته شد.

- ۳-۳۲_ مقصود از «نماینده قانونی» از حیث شمول آن نسبت به وکیل، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.
- ۳۳_ در ماده ۳۹،
- ۱-۳۳_ ممنوعیت مذکور در بند (الف)، از حیث ضمانت اجرا، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.
- ۲-۳۳_ در بند (ب)، حکم به مجازات انفصال از خدمات دولتی، در خصوص اشخاصی که عزل و نصب آنها با مقام رهبری است، مغایر اصول ۵۷ و ۱۱۰ قانون اساسی شناخته شد.
- ۳۴_ در ماده ۴۲،
- ۱-۳۴_ در بند (الف)، شرایط نمایندگان عضو کمیته، به جهت لزوم شروط خبرویت، وثاقت و امانت ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.
- ۲-۳۴_ در بند (ب)، حدود «هرگونه خدمت» به جهت آنکه آیا منظور خدمت مرتبط بوده یا شامل خدمت غیرمرتبط نیز می شود، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.
- ۳-۳۴_ در بند (پ)، حکم ناظر بر برداشت از محل وجوه اشخاص نزد سایر مؤسسات اعتباری، از این جهت که صرف تعلق حساب به شخص کفایت می کند و یا باید مالکیت اشخاص نسبت به وجوه مذکور احراز شود، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.
- ۳۵_ در ماده ۴۴،
- ۱-۳۵_ بند (الف)، به جهت اینکه مشخص نیست هیأت عالی محدوده نرخ ارز، طلا و اوراق بهادار را تعیین می کند یا محدوده میزان خرید و فروش آن را، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.
- ۲-۳۵_ در بند (الف)، عبارت «مشتقات ارزی» با توجه به عدم وجود تعریف قانونی، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.
- ۳-۳۵_ بند (ج)، به جهت اینکه در تمام اجزای آن رعایت قوانین و مقررات لازم خواهد بود یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.
- ۳۶_ ماده ۴۶، به جهت اینکه آیا قید «مورد تأیید شورای فقهی» به «توافق با خرید» نیز بازمی گردد یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.
- ۳۷_ در ماده ۵۱، از این جهت که انجام وظایف و اعمال اختیارات بانک مرکزی توسط رئیس کل، باید با رعایت قوانین و موازین شرعی باشد یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۳۸_ در ماده ۵۵ ،

۳۸_۱_ بند (الف)، به جهت عدم تعیین تکلیف درخصوص موضوعاتی که حکم آن در این مصوبه مشخص نشده است، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۳۸_۲_ در بند (ب)، اطلاق تشخیص موارد واگذاری و برونسپاری امور توسط هیأت عالی، مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

۳۹_ در بند (الف) ماده ۵۶، عبارت «اندوخته عام» به جهت عدم وجود تعریف قانونی، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۴۰_ در ماده ۵۷ ،

۴۰_۱_ بند (ب)، از جهت عدم رعایت ترتیبات اصل ۵۳ قانون اساسی در تسویه بدهی یا انتقال به حساب مذکور، مغایر قانون اساسی شناخته شد.

۴۰_۲_ بند (ب)، از جهت تخییر یا ترتیب تسویه بدهی دولت به بانک مرکزی یا انتقال به حساب اندوخته عام و نیز مرجع تشخیص آن، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۴۱_ در ماده ۵۸ ،

۴۱_۱_ در بند (ج)، مقصود از پشتوانه بودن دارایی‌های بانک مرکزی برای پول ملی، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۴۱_۲_ بند (ز)، با توجه به عموم ممنوعیت هرگونه تبلیغ بر روی اسکناس و مسکوک، نسبت به مواردی که تبلیغ انجام شده با مجازات پیش‌بینی شده تناسب ندارد، خلاف شرع شناخته شد.

۴۲_ در ماده ۵۹ ،

۴۲_۱_ عبارت «پول‌های رمزپایه» به جهت عدم وجود تعریف قانونی ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۴۲_۲_ به جهت اینکه آیا مسئولیت انحصاری بانک مرکزی علاوه بر ابلاغ دستورالعمل‌های مورد نیاز، شامل صدور مجوز و نظارت در حوزه‌های مذکور نیز می‌شود یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۴۳_ در ماده ۶۰ ،

۴۳_۱_ بند (ج)، به جهت مشخص نبودن مرجع رسیدگی به تخلف ذیل بند، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۲-۴۳_ در بند (خ)، منظور از «هیأت تخلفات اداری» ابهام دارد و همچنین مرجع تعیین جرمه به میزان دو برابر مبلغ تخلف روشن نیست؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.
 ۴۴_ در ماده ۶۲،

۱-۴۴_ اطلاق حکم مذکور در بند (الف)، بدون لزوم رعایت مسائل امنیتی و همچنین نسبت به مواردی از حریم خصوصی اشخاص که افشای آن خلاف شرع باشد، مغایر شرع شناخته شد.

۲-۴۴_ در بند (الف)، حکم به مجازات انفصال از خدمت، درخصوص اشخاصی که عزل و نصب آنها با مقام رهبری است، مغایر اصول ۵۷ و ۱۱۰ قانون اساسی شناخته شد.

۳-۴۴_ بند (پ)، با توجه به عدم تعیین حداکثر مدت زمان انفصال از خدمت، از جهت رعایت تناسب بین تخلف و مجازات ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۴۵_ ماده ۶۵، از جهت رعایت فرآیند مذکور در اصل ۵۲ قانون اساسی برای تخصیص منابع مذکور، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۴۶_ در ماده ۶۶، ضرورت ذکر «ماده موردنظر» برای نسخ یا اصلاح مواد قانون، مغایر اصل ۷۱ قانون اساسی شناخته شد.

۴۷_ با عنایت به نظر هیأت عالی نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام درخصوص طرح فوق، مصوبه در موارد مذکور در نامه این هیأت، مغایر بند ۲ اصل ۱۱۰ قانون اساسی شناخته شد. به پیوست نظر این هیأت به شماره ۱۰۳۱۵۵/۰۱۰۱ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۰ درخصوص این طرح عیناً جهت اقدام لازم ارسال می‌گردد.

تذکرات:

۱_ در بند (ب) ماده ۳، عبارت «با رعایت قوانین و مقررات» قبل از عبارت «محقق کند» اضافه گردد.
 ۲_ صدر ماده ۴، بعد از عبارت «وظایف و اختیارات بانک مرکزی» عبارت «با رعایت قوانین و مقررات» اضافه گردد و در جزء ۷ بند (الف) و جزء ۸ بند (ب) این ماده، عبارت «در چارچوب قوانین مصوب مجلس شورای اسلامی» حذف گردد.
 ۳_ در ماده ۸،

۱-۳_ صدر ماده، بعد از عبارت «وظایف هیأت عالی» عبارت «با رعایت قوانین و مقررات» اضافه گردد.
 ۲-۳_ در بند ۵، صلاحیت اتخاذ تصمیم درباره «سایر اشخاص تحت نظارت» ذکر نشده است. این در حالی است که در جزء ۱ بند (الف) ماده ۲۴ به این مورد اشاره شده است که لازم است در این بند نیز اضافه گردد.

۴_ در ماده ۱۶، عبارت «رئیس کل عهده‌دار وظایف زیر است» به عبارت «رئیس کل با رعایت قوانین مقررات عهده‌دار وظایف زیر است» اصلاح گردد.

۵_ در ماده ۱۷،

۵_۱_ در جزء ۱ بند (ب) عبارت «بانک» به عبارت «بانک مرکزی» اصلاح شود.

۵_۲_ در بند (ت) عبارت «حداکثر» به «حداقل» اصلاح شود.

۶_ در ماده ۱۸،

۶_۱_ عبارت «موازنین فقه اسلامی» به عبارت «موازنین اسلامی» اصلاح شود.

۶_۲_ در بند (چ)، عبارت «به‌مثابه موافقت شورا تلقی می‌شود» به عبارت «مانع از اجرای مصوبات

نخواهد بود.» اصلاح گردد.

۷_ در بند (پ) ماده (۲۰)، عبارت «وضع قواعد» به عبارت «اعمال قواعد» تبدیل شود.

۸_ عبارت‌پردازی عناوین فصل‌های مصوبه از جمله عنوان فصل پنجم اصلاح گردد.

۹_ در ماده ۲۲،

۹_۱_ در جزء ۲ بند (الف) و جزء ۲ بند (ب) ماده (۲۲)، در خصوص مرجع «پیشنهاد» و «انتخاب»

از عبارت یکسانی استفاده شود.

۹_۲_ در صدر ماده (۲۲)، مرجع رسیدگی و صدور احکام انتظامی با عنوان «هیأت‌های بدوی و

تجدیدنظر انتظامی» و در بندهای (الف) و (ب) ماده مذکور با عنوان «هیأت انتظامی بدوی» و «هیأت

انتظامی تجدیدنظر» ذکر شده‌اند که لازم است از عناوین یکسان استفاده شود.

۱۰_ در ماده ۲۳،

۱۰_۱_ در تمام اجزاء بند (الف)، واژه «تخطی» به واژه «تخلف» تغییر یابد.

۱۰_۲_ در جزء ۳ بند (الف)، عبارت «اشخاص تحت نظارت» بعد از «اساسنامه» ذکر شود.

۱۰_۳_ در جزء ۷ بند (الف)، تصریح شود که ضوابط و حدود اعلام‌شده توسط بانک مرکزی با

«رعایت و در چارچوب قوانین» خواهد بود.

۱۰_۴_ در جزء ۹ بند (الف)، استفاده همزمان از عبارت‌های «اقداماتی نظیر» و «سایر موارد مشابه»

اصلاح شده و به یکی از آن‌ها اکتفا شود.

۱۰_۵_ در صدر بند (ب)، عبارت «و متناسب با آن» بعد از عبارت «نوع تخلف» اضافه شود.

۱۱_ در بند ۲ ماده (۲۵)، عدد جریمه با توجه به حروف اصلاح شود.

۱۲_ در تبصره ۳ ماده (۲۵)، پس از عبارت «سایر اقدامات تنبیهی پیش‌بینی‌شده در این قانون» عبارت «و

سایر قوانین» اضافه شود.

۱۳- در ماده ۲۸ ،

- ۱۳-۱ در صدر ماده، بعد از عبارت «مؤسسه اعتباری را» عبارت «با رعایت تناسب» اضافه گردد.
- ۱۳-۲ در بند ۱۳ این ماده و بند (ج) ماده (۲۰)، عبارت «نسبت‌های احتیاطی» و در تبصره بند (الف) ماده (۲۰)، عبارت «شاخص‌های احتیاطی» به کار رفته است؛ ضروری است عبارت یکسان انتخاب شود.
- ۱۴- در بند (ب) ماده (۳۲)، عبارت «کنترل» حذف شود.
- ۱۵- ذیل بند (ب) ماده ۳۷، «جرایم مالی و پولی» به «جرایم پولی و بانکی» اصلاح گردد.
- ۱۶- در ماده ۳۹، واژه «انتشار» به «نشر» اصلاح گردد.
- ۱۷- در ماده ۴۳، عبارت «از جنبه ملاحظات شرعی» به عبارت «از حیث احکام شرعی» اصلاح گردد.
- ۱۸- در بند (الف) ماده (۴۴)، عبارت «ارزش واقعی» به «ارزش» تبدیل شود.
- ۱۹- در بند (ت) ماده (۴۷)، عبارت «شاخص‌های نظارتی و احتیاطی» ذکر شده است و در تبصره بند (الف) ماده (۲۰)، عبارت «شاخص‌های احتیاطی و نظارتی» که لازم است از عبارت‌های یکسان استفاده شود.
- ۲۰- در بند (پ) ماده (۴۹)، «جزء (۴)» به «جزء (۵)» اصلاح شود.
- ۲۱- در بند (ب) ماده (۶۳)، عبارت «وثیقه» به عبارت «وثیقه کافی» اصلاح شود.

سیامک ره‌پیک

جمهوری اسلامی ایران

مجلس تشخیص مصلحت نظام
رئیس

بسمه تعالی

شماره ۱۰۱/۰۱۰۵۵/۰۳۱۰۰

تاریخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۰

پوست

حضرت آیت... جنتی
دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم

در اجرای مقررات نظارت بر حُسن اجرای سیاست‌های کلی نظام و مطابق با ماده ۷ مقررات مذکور، مصوبات هیأت عالی نظارت بر حُسن اجرای سیاست‌های کلی نظام (جلسه مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۳) در مورد طرح بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مصوّب مجلس شورای اسلامی، به شرح ذیل جهت اقدام مقتضی، طبق اصل یکصد و دهم قانون اساسی، ارسال می‌شود:

- ۱- در بند (ح) ماده ۱ اصطلاحات موسسه اعتباری جامع، موسسه اعتباری مشارکتی، موسسه اعتباری توسعه‌ای و موسسه اعتباری به روش مجازی، مغایر بند (۹) سیاست‌های کلی قانون‌گذاری از منظر «شفافیت و عدم ابهام و استحکام در ادبیات و اصطلاحات حقوقی» است.
- ۲- در بند (ب) ماده ۲ اصطلاحات «استقلال بانک مرکزی» و «اقتدار بانک مرکزی» و در بند (ت) ماده ۲ اصطلاحات «صنایع اساسی» و «تامین مالی بانکی سالم»، مغایر بند (۹) سیاست‌های کلی قانون‌گذاری از منظر «شفافیت و عدم ابهام و استحکام در ادبیات و اصطلاحات حقوقی» است.
- ۳- در بند (الف) ماده ۳ اصطلاحات «بانکداری اسلامی» و «مناسبات عادلانه در بخش پولی و بانکی اقتصاد کشور» مغایر بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری از منظر «شفافیت و عدم ابهام و استحکام در ادبیات و اصطلاحات حقوقی» است. در ضمن بند (الف) ماده ۳ از حیث عدم تصویب قانون بانکداری اسلامی مغایر جزء ۱ بند (۹) سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری است.
- ۴- جزء (هدف) ۴ بند (ب) ماده ۳ از حیث عدم توجه به قابل اجرا بودن قانون مغایر جزء ۱ بند (۹) سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری و به دلیل ضرورت «تنظیم سیاست‌های پولی، مالی و ارزی با هدف دستیابی به ثبات اقتصادی و مهار نوسانات و تقویت تولید ملی» مغایر بند سوم سیاست‌های کلی اشتغال است.

دبیرخانه شورای نگهبان

شماره ثبت ۱۰ / ۳۴۴۷۹

تاریخ ثبت ۱۴۰۱ / ۱۰ / ۱۰

کد پرونده

ساعت ورود

جمهوری اسلامی ایران

مجلس تشخیص مصلحت نظام رئیس

بسمه تعالی

شماره ۱۰۳۱۵۵/۰۱۰۱

تاریخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۰

پوست

- ۵- در بند (الف) ماده ۴ به دلیل عدم ارتباط دقیق و نظام‌مند بین وظایف مطروحه با اهداف بانک مرکزی مصرح در ماده ۳، وظایف اشاره شده پوشش تحقق اهداف ماده ۳ را نمی‌دهد و مغایر با جزء ۱ بند (۹) سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری «قابل اجرا بودن قانون و قابل سنجش بودن اجرای آن» است.
- ۶- جزء ۵ بند (الف) ماده ۴ عبارت «سایر نهادهای مکمل صنعت بانکداری» دارای ابهام بوده و مغایر جزء ۲ بند (۹) سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری است.
- ۷- جزء ۱۰ بند (الف) ماده ۴ عبارت «اجرای واقعی عقود اسلامی» دارای ابهام بوده و مغایر جزء ۲ بند (۹) سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری است.
- ۸- جزء ۱۴ بند (الف) ماده ۴ اصطلاحات «رمز پول‌ها، رمز ارزها و رمز ارزهای مجاز» دارای ابهام بوده و مغایر جزء ۳ و جزء ۴ بند (۹) سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری است.
- ۹- جزء ۲۰ بند (الف) ماده ۴ نظر به اینکه برای معاملات طلای شمش و مسکوکات قانون متناظر مصوب وجود دارد، مغایر جزء ۱ بند (۹) سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری است.
- ۱۰- در جزء ۱ و ۲ بند (ب) ماده ۴ عبارات «مورد تایید شورای فقهی» و «در چهارچوب مصوب شورای فقهی» مغایر جزء ۲ بند (۹) سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری است.
- ۱۱- در ماده ۵ اصطلاح «رکن بانک مرکزی» دارای ابهام بوده و مغایر جزء ۳ بند (۹) سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری است.
- ۱۲- در بند (الف) ماده ۶ حضور دو نفر اقتصاددان به انتخاب رئیس جمهور در مجمع عمومی از حیث تضعیف استقلال بانک مرکزی، مغایر با جزء ۲ بند (۹) سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری (مغایرت با معطوف بودن به نیازهای واقعی) است.
- ۱۳- بند (الف) ماده ۷ حضور چهار نفر اقتصاددان به عنوان اعضای هیات عالی با چنین فرایند انتخاب که در بند (پ) این ماده ذکر شده، از حیث تضعیف استقلال بانک مرکزی، مغایر با جزء ۲ بند (۹) سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری (مغایرت با معطوف بودن به نیازهای واقعی) است.
- ۱۴- در بند (الف) ماده ۱۰ به دلیل تعارض منافع در آگاهی از سیاست‌های پولی، ارزی و اعتباری و تبعیض و احتمال ایجاد رانت اطلاعات، مغایر بند (۱۹) سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی است.
- ۱۵- در جزء ۶ ماده ۱۶ عبارت «طراحی ساختار و حکمرانی داخلی بانک مرکزی» با جزء ۳ بند (۹) سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری (شفافیت و عدم ابهام) مغایرت دارد.

جمهوری اسلامی ایران

مجمع تشخیص مصلحت نظام رئیس

بسمه تعالی

شماره ۱۰۳۱۵۵/۰۱۰۱

تاریخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۰

پوست

۱۶- در ماده ۱۸ (مبحث پنجم: شورای فقهی)، از حیث نحوه انطباق رویه‌ها، ابزارها، بخشنامه‌ها و قراردادهای با مصوبات این شورا، نحوه انتخاب پنج فقیه (مجتهد متجزی در حوزه فقه معاملات و صاحب نظر در مسائل پولی و بانکی)، قرار گرفتن شورای فقهی به عنوان یکی از ارکان بانک مرکزی، مغایر با اجزای ۱، ۲، ۳ و ۶ بند (۹) سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری است.

۱۷- در ماده ۲۲، تشکیل هیات‌های بدوی و تجدیدنظر انتظامی در بانک مرکزی با بند (۲) سیاست‌های کلی قضایی (تمرکز کلیه امور دارای ماهیت قضایی در قوه قضائیه) و بند (۹) سیاست‌های کلی قضایی (اهتمام به تشکیل دادگاه‌های تخصصی) مغایرت دارد.

۱۸- در بند (الف) ماده ۴۴ عبارات «نرخ بازار» و «بانک مرکزی باید به نرخ بازار و در محدوده ای که هیات عالی تعیین می‌کند» با جزء ۳ بند (۹) سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری (شفافیت و عدم ابهام) مغایرت دارند.

۱۹- بند (ب) ماده ۵۷ به منزله اعمال سیاست پولی انبساطی ناخواسته و تزریق پول بیرونی به اقتصاد بوده و پیامدهای تورمی و بی‌ثباتی اقتصاد دارد و موجب کاهش ذخایر بانک مرکزی و تضعیف موقعیت‌های مالی و اعتباری بانک مرکزی می‌گردد که این بند ضمن تضعیف استقلال بانک مرکزی و اخلاف در سیاست‌های پولی، مغایر با بند (۹) سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی است.

جدول تفصیلی مغایرت‌های مصوبه مذکور با سیاست‌های کلی نظام نیز به پیوست ارسال می‌گردد.

صادق آملی لاریجانی
رئیس هیات عالی نظارت

جدول تفصیلی مغایرت‌های مصوبه بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

ماده طرح	سیاست کلی موضوع مغایرت	توضیح مغایرت
ماده ۱: اصطلاحات به کار رفته	بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون گذاری	اصطلاحات حقوقی بکار رفته زیر در بند (ج) ماده ۱: <ul style="list-style-type: none"> • موسسه اعتباری جامع، • موسسه اعتباری مشارکتی، • موسسه اعتباری توسعه‌ای، • موسسه اعتباری به روش مجازی، ابهام دارند و با جزء سوم و چهارم بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون گذاری مغایرت دارد.
ماده ۲: اهداف قانون	بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون گذاری	بند ب: ارتقای استقلال، اقتدار، کارآمدی و پاسخگویی بانک مرکزی بند ت: ... صنایع اساسی و تأمین مالی بانکی سالم، پایدار و عادلانه واحدهای اقتصادی... در بند (ب) ماده ۲ اصطلاحات «استقلال بانک مرکزی» و «اقتدار بانک مرکزی» و در بند (ت) ماده ۲ اصطلاحات «صنایع اساسی» و «تأمین مالی بانکی سالم»، مغایر بند ۹ سیاست‌های کلی قانون گذاری از منظر «شفافیت و عدم ابهام و استحکام در ادبیات و اصطلاحات حقوقی» است.
ماده ۳: مسئولیت بانک مرکزی	بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون گذاری	بند الف- مسئولیت استقرار بانکداری اسلامی و برقراری مناسبات عادلانه در بخش پولی و بانکی اقتصاد کشور در چهارچوب قوانین، برعهده بانک مرکزی است. در بند (الف) ماده ۳ اصطلاحات «بانکداری اسلامی» و «مناسبات عادلانه در بخش پولی و بانکی اقتصاد کشور» مغایر بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون گذاری از منظر «شفافیت و عدم ابهام و استحکام در ادبیات و اصطلاحات حقوقی» است. در ضمن بند (الف) ماده ۳ از حیث عدم تصویب قانون بانکداری اسلامی مغایر جزء ۱ بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون گذاری است.
ماده ۳: اهداف بانک مرکزی	بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون گذاری بند ۳ سیاست‌های کلی اشتغال	تحقق هدف چهارم منوط به تحقق هدف اول یعنی کنترل تورم است. در ضمن سیاست بانک مرکزی در انتخاب نظام ارزی کشور، سیاست «شناور مدیریت شده» است و هدف تثبیت یا سرکوب نرخ ارز نمی‌باشد. بانک مرکزی می‌بایست به نحوی مدیریت و در بازار ارز مداخله کند که نوسانات نرخ ارز کاهش یابد و به حفظ ارزش واقعی پول ملی (تعدیل شده براساس شکاف تورم داخلی با شرکای تجاری) کمک نماید.

<p>همچنین بر اساس بند سوم سیاست‌های کلی اشتغال، «تنظیم سیاست‌های پولی، مالی و ارزی با هدف دستیابی به ثبات اقتصادی و مهار نوسانات و تقویت تولید ملی» است. لذا جزء (هدف) ۴ بند (ب) ماده ۳ از حيث عدم توجه به قابل اجرا بودن قانون مغایر جزء ۱ بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری و به دلیل ضرورت «تنظیم سیاست‌های پولی، مالی و ارزی با هدف دستیابی به ثبات اقتصادی و مهار نوسانات و تقویت تولید ملی» مغایر بند سوم سیاست‌های کلی اشتغال است.</p>		
<p>در تدوین اهداف، وظایف و سپس احکام مرتبط با وظایف باید به نحوی نگارش و تنظیم صورت گیرد که مجموعه احکام قانون پوشش دهنده وظایف و به همین صورت وظایف بانک مرکزی نیز پوشش دهنده و درجهت تحقق اهداف بانک مرکزی باشند. در طرح مزبور در بند الف ماده ۴، وظایف اشاره شده پوشش کامل و جامعیت لازم برای تحقق اهداف ماده ۳ را نمی‌کند و به دلیل عدم ارتباط دقیق و نظام‌مند بین وظایف مطروحه با اهداف بانک مرکزی مصرح در ماده ۳، مغایر با جزء ۱ بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری «قابل اجرا بودن قانون و قابل سنجش بودن اجرای آن» است.</p>	<p>بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری</p>	<p>ماده ۴</p>
<p>عبارت «سایر نهادهای مکمل صنعت بانکداری» دارای ابهام بوده و فاقد تعریف قانونی است و مغایر جزء ۳ بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری است.</p>	<p>بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری</p>	<p>جزء ۵ بند (الف) ماده ۴</p>
<p>جلوگیری از <u>صورسازی</u> و رفع موانع موجود در <u>اجرای واقعی عقود اسلامی</u> صورسازی به ساختار معیوب نظام بانکی بر می‌گردد و باید ساختار بانک‌ها اصلاح شود. درضمن عبارت «اجرای واقعی عقود اسلامی» دارای ابهام بوده و مغایر جزء ۳ بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری است.</p>	<p>بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری</p>	<p>جزء ۱۰ بند (الف) ماده ۴</p>
<p>(۱) ابهام در تعریف مفهوم رمز پول، رمز ارز و رمز ارز مجاز. (۲) کلمه مجاز نیز ابهام دارد. لذا جزء ۱۴ بند (الف) ماده ۴ اصطلاحات «رمز پول‌ها، رمز ارزها و رمز ارزهای مجاز» دارای ابهام بوده و مغایر جزء ۳ و ۴ بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری است.</p>	<p>بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری</p>	<p>جزء ۱۴ بند (الف) ماده ۴</p>
<p>با توجه به اینکه معاملات طلای و مسکوکات و اوراق</p>	<p>بند ۹ سیاست‌های کلی نظام</p>	<p>جزء ۲۰ بند (الف) ماده ۴</p>

<p>بهادار مبتنی بر آنها در بورس کالای ایران درحال انجام است، واگذاری نظارت بر معاملاتی که در بازار سرمایه انجام می‌شود به بانک مرکزی، بازار سرمایه را به شدت متاثر کرده و باعث اخلال در روند نظارت خواهد شد. درضمن برای معاملات طلای شمش و مسکوکات قانون متناظر نداریم. لذا جزء ۲۰ بند (الف) ماده ۴ نظر به اینکه برای معاملات طلای شمش و مسکوکات قانون متناظر مصوب وجود دارد، معاینه جزء ۱ بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون گذاری است.</p>	<p>قانون گذاری</p>	
<p>در جزء ۱ و ۳ بند (ب) ماده ۴ عبارات «مورد تایید شورای فقهی» و «در چهارچوب مصوب شورای فقهی» معاینه جزء ۳ بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون گذاری است.</p>	<p>بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون گذاری</p>	<p>جزء ۱ و ۳ بند (ب) ماده ۴</p>
<p>در ماده ۵ اصطلاح «ارکان بانک مرکزی» ذکر شده درحالیکه عبارت «رکن» دارای ابهام بوده و معاینه جزء ۳ بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون گذاری است.</p>	<p>بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون گذاری</p>	<p>ماده ۵</p>
<p>در ارکان مجمع عمومی، حضور دو نفر اقتصاددان به انتخاب رئیس جمهور ذکر شده است. این نحوه چینش ارکان مجمع عمومی، کمکی به استقلال بانک مرکزی و عدم سلطه مالی دولت بر بخش پولی کشور ندارد. بالعکس به تضعیف بانک مرکزی نیز می‌انجامد. لذا در بند (الف) ماده ۶ حضور دو نفر اقتصاددان به انتخاب رئیس جمهور در مجمع عمومی از حیث تضعیف استقلال بانک مرکزی، معاینه با جزء ۲ بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون گذاری (مغایرت با معطوف بودن به نیازهای واقعی) است.</p>	<p>بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون گذاری</p>	<p>بند الف ماده ۶</p>
<p>علیرغم اینکه تلاش شده چینش اعضای هیات عالی به نحوی باشد که نسبت به شورای پول و اعتبار از استقلال بیشتری برخوردار باشد، با این حال همچنان مفهوم استقلال بانک مرکزی در تعیین اعضای هیات عالی نادیده گرفته شده است و ۳ عضو از دولت و ۴ عضو دیگر توسط رئیس‌جمهور منصوب می‌شوند. لذا با بند ب ماده ۲ (اهداف قانون) که بر استقلال بانک مرکزی تاکید دارد، مغایرت دارد. حاصل تضعیف استقلال بانک مرکزی، سلطه مالی دولت به بخش پولی کشور و پیامد آن تشدید تورم و عدم ثبات اقتصاد ملی است که با بند نهم سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی مغایرت دارد. درضمن در بند (الف) ماده ۷ حضور چهار نفر اقتصاددان</p>	<p>بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون گذاری بند ۹ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی</p>	<p>بند (الف) ماده ۷</p>

<p>به عنوان اعضای هیات عالی با چنین فرایند انتخاب که در بند (پ) این ماده ذکر شده، از حیث تضعیف استقلال بانک مرکزی، مغایر با جزء ۲ بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری (مغایرت با معطوف بودن به نیازهای واقعی) است.</p>		
<p>نظر به اینکه در این ماده تاکید شده است «کلیه تصمیمات معطوف به سیاست‌گذاری پولی، ارزی و اعتباری ... صرفاً باید در این نشست ها اتخاذ شود»، لذا الزام شرکت روسای اتاقهای «بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران»، «تعاون ایران» و «اصناف ایران» می‌تواند امکان تعارض منافع با آگاهی از سیاست‌های پولی و ارزی و تبعیض و رانت اطلاعات را فراهم سازد. لذا در بند (الف) ماده ۱۰ به دلیل تعارض منافع در آگاهی از سیاست‌های پولی، ارزی و اعتباری و تبعیض و احتمال ایجاد رانت اطلاعات، مغایر بند ۱۹ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی است.</p>	<p>بند ۱۹ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی</p>	<p>بند (الف) ماده ۱۰</p>
<p>عبارت «طراحی ساختار و حکمرانی داخلی بانک مرکزی» با جزء ۳ بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری (شفافیت و عدم ابهام) مغایرت دارد.</p>	<p>بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری</p>	<p>جزء ۶ ماده ۱۶</p>
<p>عملکرد شورای فقهی با اجزای ۱، ۲، ۳ و ۶ بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری مغایرت دارد. اولاً، در زمینه نحوه انتخاب پنج فقیه (مجتهد متجزی در حوزه فقه معاملات و صاحب نظر در مسائل پولی و بانکی) ابهام وجود دارد و در قابلیت اجرای آن هم ابهام حاکم است. ثانیاً، تعریف شورای فقهی بعنوان یک رکن اصلی بطوریکه رئیس کل بانک مرکزی عضو این شورا باشد، به تضعیف جایگاه و اقتدار بانک مرکزی منجر خواهد شد و با بند ابتناء بر نظرات کارشناسی و ارزیابی تأثیر اجرای قانون مغایرت دارد. ثالثاً، نمود اصلی فعالیت شورای فقهی بانک مرکزی در «احراز عدم مغایرت فرایندهای بانکی با عملیات بانکی بدون ربا» متجلی می‌شود. درحالیکه طرح فعلی مجلس در مورد عملیات بانکی و ضوابط حاکم بر آن مسکوت گذاشته شده است. رابعاً، از حیث نحوه انطباق رویه‌ها، ابزارها، بخشنامه‌ها و قراردادهای با مصوبات این شورا، مغایر بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری است. درضمن باید اشاره شود ایجاد این رکن با این همه اختیارات ناقص اختیارات و مسئولیت‌های شورای نگهبان و مخالف قانون اساسی است چرا که شورای</p>	<p>بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری</p>	<p>ماده ۱۸</p>

<p>نگهبان تنها مرجع نظارت بر شرعی بودن مقررات کشور است. نظر به اینکه وظایف حاکمیتی، قابل تفویض نیست. مقاماتی مثل فقهای شورای نگهبان که برای انجام وظایف و ماموریت‌های خود از رهبری حکم دریافت می‌کنند، نمی‌توانند این حکم را واگذار نمایند. این حکم حق شخصی آنها نیست که قابلیت واگذاری داشته باشد.</p>		
<p>تشکیل هیات‌های بدوی و تجدیدنظر انتظامی در بانک مرکزی با بند (۲) تمرکز کلیه امور دارای ماهیت قضایی در قوه قضائیه و بند (۹) اهتمام به تشکیل دادگاه‌های تخصصی سیاست‌های کلی قضایی مغایرت دارد. بانک مرکزی مانند سایر دستگاه‌های حاکمیتی، مدعی‌العموم است. لذا یک شعبه قضایی تخصصی می‌تواند از حیث بازپرسی در خود بانک مرکزی ایجاد شود. بانک مرکزی تنها نهاد تخصصی کشف و اعلام و پیشگیری جرم است. صدور حکم باید در محاکم قضایی صورت گیرد.</p> <p>لذا در این ماده، تشکیل هیات‌های بدوی و تجدیدنظر انتظامی در بانک مرکزی با بند (۲) سیاست‌های کلی قضایی (تمرکز کلیه امور دارای ماهیت قضایی در قوه قضائیه) و بند (۹) سیاست‌های کلی قضایی (اهتمام به تشکیل دادگاه‌های تخصصی) مغایرت دارد.</p>	<p>سیاست‌های کلی قضایی</p>	<p>ماده ۲۲</p>
<p>در بند (الف) ماده ۴۴ عبارات «نرخ بازار» و «بانک مرکزی باید به نرخ بازار و در محدوده‌ای که هیات عالی تعیین می‌کند» با جزء ۳ بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری (شفافیت و عدم ابهام) مغایرت دارند.</p>	<p>بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری</p>	<p>بند الف ماده ۴۴</p>
<p>اجرای این بند به منزله اعمال سیاست پولی انبساطی ناخواسته و تزریق پول بیرونی به اقتصاد و پیامدهای تورمی و بی‌ثباتی اقتصاد دارد و موجب کاهش ذخایر بانک مرکزی و تضعیف موقعیت‌های مالی و اعتباری بانک مرکزی می‌گردد که این بند ضمن تضعیف استقلال بانک مرکزی و اخلال در سیاست‌های پولی، مغایر با بند نهم سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی است.</p>	<p>بند ۹ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی</p>	<p>بند ب ماده ۵۷</p>